

{comments off}"Bác Hồ ta thät vä vang, đang tä khäe mänh chuyän sang... tä trän".

Việt nam có mät ông già

Râu dài, tóc bạc tên là Chí Minh
Ông hay uống rượu u mê t mình
Khi buồn là i rä Träng Chinh uống cùng
Say säa ông nói lung tung:
Việt Nam mình sä sánh cùng năm châu
- Này ông, chuyän äy còn lâu!!!

Câu ca dao nêu trên có lẽ đäc sáng tác và lưu hành từ những năm Bäc tä ngày **** còn có thể nghĩ lại rằng uống rượu và ăn nói lung tung, tức là träc cái ngày ông đäc nhân dân ca tụng bằng hai câu ca dao khác cũng chäng kém mùi "phän đäng": "bác Hồ ta thät vä vang, đang tä khäe mänh chuyän sang... tä trän".

Phäi công nhận tác giả câu ca dao tä bác uống rượu, và cũng những người góp phần khi truyän câu ca dao, quả là trông xa thấy rộng. Ngay từ trước, năm thập niên trước, khi đäng cäng sän Việt Nam nói riêng và cäng sän quäc tä nói chung đang làm mưa làm gió trên quä đäa cäu, những người dân äy đã đä sáng suốt đä vai bác, dù là vai bóng chäng nghĩa, mà bảo bác rằng "Này ông, chuyän äy còn lâu!".

Quä thät, cho đän hôm nay, đäng i sä lãnh đäo cäa cäng sän, chuyän Việt Nam có thể sánh vai cùng cäng đäng nhân loại và vẫn còn lâu, lâu lắm. Trong suốt hơn nửa thế kỷ kể từ ngày cai trị miền Bắc và ba thập niên trước lúc cäng chiäm miền Nam, cäng sän Việt Nam đã gieo rắc muôn vàn tang thương cho dân tộc. Bất kể bao nhiêu kêu đau đän và phän uät cäa nhân dân đã vang lên trong suốt chiều dài lịch sử này. Trong số äy, những tiếng kêu đã cô đäng thành những câu ca dao thät đäc đäc.

Tän ngàn xưa, cä nhân đã nhận đänh là muän tìm hiäu bän chät mät chä đä thì chä cän xét tình thän cäa ngäi dân säng trong chä đä. Tuy nhiên, làm thä nào đä biät đäc tình thän ngäi dân? Đä trä läi câu häi, các cä däy räng "dä läm, tình thän ngäi dân luôn luôn đäc phän änh qua thä và nhäc läu truyän trong dân gian". Cũng vì väy mà cä Khäng đã bäo "thanh âm chí đäo dä chính thông hä", täc là "đäo thanh âm täng thông väi chính trä", và cä nói rõ räng "thä nhäc gäc ä tình cäm, mà tình cäm gäc ä chính trä". Tä quan niäm này, cä đã san đänh Kinh Thi, gäm hän ba trăm bài thä mà đa sä là nhäng bài thä "quäc phong", täc thä cäa dân gian, vä đäi vua Văn nhà Chu (1186 đän 1135 träc Tây Läch) đä mô tä xu häng chính trä và luân lý cäa xã häi thäi bäy giä.

Hôm nay, 30 năm sau ngày miän Nam đäi chä, bät chäc cä nhân, ngäi viät xin dùng nhäng câu ca dao đäc läu truyän täi Viät Nam kä tä biän cä tháng tä năm 75 đä minh họa bäc tranh xã häi chä nghĩa và tâm trạng ngäi dân trong suốt 30 năm qua. Trong sä nhäng câu ca dao này, có nhäng câu ta thán đäy thä läng äo näo, có nhäng câu trào phúng "bä ngoài cäi nä, bä trong khä thäm", có nhäng câu châm biäm chua cay, và có cä nhäng tiäng mäng chäi vô cùng hän häc. Có thä nói tät cä nhäng câu ca dao äy là mät hình thäc phän kháng, mät thä vũ khí đäu tranh cäa ngäi dân thäp cä bé miäng träc sä áp bäc cäa bäo quyän.

Cũng xin nói thêm, ngäi viät räi quê häng trong ngày cuäi cùng cäa cuäc chiän và cho đän hôm nay, sau 30 năm tän nän näi đät khách, vän chäa vä thăm läi quê nhà đä đi "thäc tä" (män nän täm ngôn tä cäa cäng sän) mät chuyän. Vì väy, nhäng câu ca dao trích đän trong bài là nhäng câu hoäc đã säu täm đäc trên sách báo và trên mäng läi đän toán, hoäc do nhäng ngäi đã täng säng nhiäu năm väi cäng sän kä läi khi đän đänh cä täi xä ngäi, hoäc do các thân häu vä thăm Viät Nam mang sang làm "quà läu niäm".

Đän hôm nay, có lä nhäng ngäi di tän đät đäu tiên tä gän 30 năm träc vän còn nhä đôi câu thä phát xuät täi miän Nam sau ngày Sài Gòn đäi chä. Vâng, chúng ta đã nghe nhäc đän đôi câu äy trong nhäng năm tháng đäu xa quê häng. Nghe mà đä bäi ngủi. Nghe mà lòng chua xót:

*Nam Kä Khäi Nghĩa tiêu Công Lý
Đäng Khäi vùng lên mät Tä Do*

Câu thä đánh đäu sä kiän, täi Sài Gòn, nhà cäm quyän cäng sän đäi tên đäng Công Lý thành Nam Kä Khäi Nghĩa và đäng Tä Do thành Đäng Khäi. ä mät ý nghĩa khác, công lý đã chät täc täi và tä do thì đã väi vä ra đi.

Thơ minh họa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam - Tâm trạng người dân qua 30 năm ca dao

Tên: Nguyễn Ngọc Bào
Số: 7913; Ba, 19 Tháng 1 Năm 2010 09:54

Và đôi câu khác cũng được phổ biến khá rộng rãi trên miền đất nước, từ sông Bến Hải đến miền mũi Cà Mau:

*Dép râu dẫm nát đi sơn trổ
Nón tai bèo che khuất nỗi lòng lai*

Đau đớn thay:

*Chim xa rừng còn thỏ rừng cây nhai cỏ
Việt Cộng vẫn thành làm kẻ dân ta*

Ba mươi năm bôn làm tôi làm tình, quãng thời gian dài gặp đôi đũa nếm luân lạc của Thúy Kiều thuở trẻ con. Tôi ngày này đến hôm nay, bao nhiêu hàng nước mắt đã lăn dài trên gò má người dân cùng khổ.

Đời tôi và học tập tôi

Một thời gian ngắn sau khi được giảm hàng trăm ngàn quân nhân công chức của Việt Nam Cộng Hòa vào cái gọi là trại cải tạo, nhà cầm quyền đã ban hành đời tôi đời tôi để tước đoạt tài sản người dân miền Nam. Có lẽ những người dân miền Nam từng sống dưới chế độ cộng sản còn nhớ là chỉ trong vòng 10 năm kể từ ngày chiếm miền Nam, cộng sản đã ba lần đời tôi đời tôi. Lần thứ nhất vào ngày 2 tháng 9 năm 1975 theo tỷ giá quy định là 500 đồng Việt Nam Cộng Hòa đời tôi đời tôi đồng Giỏi Phóng, có nghĩa là năm đồng tiền cũ đời tôi đời tôi xu tiền mới. Thêm nữa, mọi học, các mối gia đình, chế độ cải tạo đã 200 đồng tiền mới, tức 100.000 đồng tiền cũ bắt kể họ có bao nhiêu nhân khẩu. Có nhiều người, ngay sau khi đời tôi đời tôi, cảm nhận được sự giãy bực mọi đồng khóc nước mắt, khóc mùi mồ hôi và đời tôi đời tôi.

Vì vậy, người dân có câu ca dao:

Năm đồng đời tôi đời tôi xu

Thì ng khôn đi hác, thì ng ngu làm thầy

"Đi hác" ở đây tức là bá hác táp cái táo còn "thầy" tức cán bá cáng sán phá trách giáng dáy tái các trái cái táo.

Cánác thiáu ăn

Sau khi chiám mián Nam, cáng sán xóa bá quyán tá háu, áp đát chá đá bao cáp nhá tái mián Bác và phát tem phiáu đángái dân xáp hàng mua nhu yáu phám tái máu đách, mà nhu yáu phám thì lúc có lúc không. Lúc báy giá dân mián Nam mái thám tháa hai câu nhái Kiáu cáa ngái mián Bác tá đáu tháp niên 60:

*Bát pháng trán phái pháng trán
Cho may ô mái đác phán may ô*

(nguyên văn: "bát phong trán phái phong trán, cho thanh cao mái đác phán thanh cao").
và

*Tá khi ta có Bác Há
Nhân dân cháng đác ăn no ngày nào*

Vài tháng sau, vát giá gia tăng mát mác kháng khiáp. Rau muáng là thác ăn chính cáa ngái dân. Có câu ca dao chái chá khá đác đáo mô tá tình tráng này:

*Láng cháng, láng vá, láng con
Đi ba buái chá chá còn láng tâm
Láng tâm đem chát ra hám
Vái rau muáng luác khen thám là ngon*

Vài tháng sau nßa, lßm phát trß thành "siêu phi mã". Lßng tháng trung bình mßt công nhân viên khoßng 60 đßng tißn mßi, chß mua đßc 30 bó rau mußng. Người dân bßn rßo tên ba lãnh tß cao cßp nhßt cßa đßng:

*Anh Đßng, anh Dußn, anh Chinh
Ba anh có bßt dân tình cho không?
Rau mußng nßa bó mßt đßng
Con ăn bßnhßn, đau lòng thßng dân*

Rßi dân không còn đßgßo đß ăn vßi rau mußng vì nhà cßm quyßn thu gom gßo đß trßnß chißn tranh. Người trßnhßng cán bß trung cßp và cao cßp trong đßng, gßn nhßcß nßc đã phßi nhai sßn thay cßm:

*Ai sinh ra cái cß mì?
Hßi : Đß làm gì? Đßp : Đß mà ăn!
Nßc nhà mãi mãi khó khăn
Dân mình mãi mãi phßi ăn cß mì*

Ăn sßn, ăn mì, và đi đß các bußi hßc tßp tßi đßa phßng đß hoan hô đßng và đß đßo Mßngßy là thßi bißu bó bußcßa người dân miền Nam lúc ßy:

*Dân đói mà đßng thì no
Sßc đầu ßng hß, hoan hô sußt ngày
Đßng béo mà dân thì gßy
Đßn bßp, đßn sßn bßt ngày nào thôi?*

Chỉ đôi ba năm sau, ngô sßn cũng đßn cßn, nhà cßm quyßn cßu vißn các đàn anh Đông Âu và đßc đàn anh vißn trß hßu nghß cho mßt món thßc phßm hß thßng dùng cho người ăn. Đó là bßbo, thß thßc phßm đßc nhà nßc cßng đßu gßi là "cao lßng". Trong sußt mßt thßi gian dài cßnßc vßu mßm ra mà thi nhau nhai thß cao lßng này. Dù có ninh kß và nhai kß đßn đâu thì bßbo vßn là thß hßt bao tß con người không thß tiêu hóa nßi, ăn thß nào thì ra thß nßy. Bị vßy người dân có ca dao rßng:

*Hoan hô đäc läp đä do
Đä cho đä nhäa bo bo säi häm
và:*

*Nhân dân thì chäng đän lo
Nhà nä cä lo sän bo bo mäi ngày
Hãy chăm tay đäy tay đäy
Nhän ăn nhän mäc chä ngày vinh quang*

Khi truyän miäng câu ca dao nêu trên, người dân miền Nam hóm hänh đäc träi chä "l" thành "n" đä chänh o các cán bộ miền Bắc phát âm sai hai chữ này. Vì vậy câu ca dao bị ngäng mang mät ý nghĩa khá khôi hài:

*Nhân dân thì chäng đän "no"
Nhà nä cä "no" sän bo bo mäi ngày*

Mùa hè năm 1980, nhäm mäc đích tuyên truyän, công sứ miền Việt Nam đã khän cäu Liên Xô cho Phäm Tuân làm "l" phi truyän, tháp tùng phi hành gia Victor Gorbatco trong chuyến bay vào vũ trụ trên con täu Liên Hợp p. Lúc bấy giờ đang đói väu vì thiäu ăn, nhân dân bän có câu:

*Mät thäng lên vũ trụ
Trăm thäng đi Mút Cu (Moscow)
Nghìn thäng chä chén lu bù
Đä dân bäy mä i träu đói thä cu ra ngoài
Có người i đäc quá nên hoänh häe:
Nhân dân thì u gäo thì u mì
Mày vào vũ trụ làm gì hä Tuân???
Và người i khác thäc đä hän:
Ai lên vũ trụ thì lên
Còn tôi đä i ghi tên mua mì*